



Sodišče je ugotovilo, da Sklep 2016/1250 o ustreznosti varstva, ki ga zagotavlja zasebnostni ščit EU-ZDA, ni veljaven

Po drugi strani je presodilo, da je Sklep Komisije 2010/87 o standardnih pogodbenih klavzulah za prenos osebnih podatkov obdelovalcem s sedežem v tretjih državah veljaven

Splošna uredba o varstvu podatkov¹ določa, da se osebni podatki v tretjo državo načeloma lahko prenesejo le, če ta tretja država zagotavlja ustrezno raven varstva teh podatkov. Ta uredba določa, da lahko Komisija ugotovi, da neka tretja država zaradi svoje domače zakonodaje ali mednarodnih obveznosti zagotavlja ustrezno raven varstva.² Če tak sklep o ustreznosti ni sprejet, se tak prenos lahko opravi le, če izvoznik osebnih podatkov, ki ima sedež v Uniji, predvidi ustrezne zaščitne ukrepe, ki se lahko med drugim zagotovijo s standardnimi določili o varstvu podatkov, ki jih sprejme Komisija, in če imajo posamezniki, na katere se osebni podatki nanašajo, na voljo izvršljive pravice in učinkovita pravna sredstva.³ Poleg tega Splošna uredba o varstvu podatkov natančno določa pogoje, pod katerimi je tak prenos mogoč, če ni bil sprejet sklep o ustreznosti ali niso bili zagotovljeni ustrezni zaščitni ukrepi.⁴

Maximillian Schrems, avstrijski državljan, ki prebiva v Avstriji, od leta 2008 uporablja Facebook. Enako kot velja za druge uporabnike, ki prebivajo v Uniji, družba Facebook Ireland osebne podatke M. Schremsa v celoti ali delno prenaša na strežnike družbe Facebook Inc., ki so na ozemlju Združenih držav in na katerih se ti podatki obdelujejo. M. Schrems je pri irskem nadzornem organu vložil pritožbo, v kateri je v bistvu predlagal, naj se ti prenosi prepovejo. Trdil je, da zakonodaja in praksa v Združenih državah ne zagotavljata zadostnega varstva podatkov, ki so bili preneseni v to državo, pred tem, da bi do njih dostopali javni organi. Ta pritožba je bila zavržena med drugim zato, ker je Komisija v Odločbi 2000/520⁵ (t. i. Odločba o „varnem pristanu“) ugotovila, da Združene države zagotavljajo ustrezno raven varstva. Sodišče je s sodbo z dne 6. oktobra 2015 na podlagi vprašanja za predhodno odločanje, ki mu ga je predložilo High Court (višje sodišče, Irska), to odločbo razglasilo za neveljavno (v nadaljevanju: sodba Schrems).⁶

Po tem, ko je bila izdana sodba Schrems in je nato irsko sodišče razveljavilo odločbo, s katero je bila pritožba M. Schremsa zavržena, je irski nadzorni organ M. Schremsa pozval, naj pritožbo spremeni tako, da upošteva dejstvo, da je Sodišče Odločbo 2000/520 razglasilo za neveljavno. M. Schrems je v spremenjeni pritožbi trdil, da Združene države ne zagotavljajo zadostnega varstva osebnih podatkov, ki so bili preneseni v to državo. Predlagal je, naj se za naprej prepove ali začasno ustavi prenos njegovih osebnih podatkov v Združene države, ki ga družba Facebook Ireland odslej opravlja na podlagi standardnih določil o varstvu podatkov iz Priloge k Sklepu

¹ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 2016, str. 1).

² Člen 45 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

³ Člen 46(1) in (2)(c) Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁴ Člen 49 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁵ Odločba Komisije z dne 26. julija 2000 po Direktivi 95/46 Evropskega parlamenta in Sveta o primernosti zaščite, ki jo zagotavljajo načela zasebnosti varnega pristana in s tem povezana najpogosteje zastavljena vprašanja, ki jih je izdalo Ministrstvo za trgovino ZDA (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 16, zvezek 1, str. 119).

⁶ Sodba Sodišča z dne 6. oktobra 2015, Schrems, [C-362/14](#) (glej tudi sporočilo za medije [št. 117/15](#)).

2010/87⁷. Irski nadzorni organ je menil, da je odločitev o pritožbi M. Schremsa med drugim odvisna od veljavnosti Sklepa 2010/87, zato je začel postopek pred High Court (višje sodišče) z namenom, da bi to sodišče pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe. Po začetku tega postopka je Komisija sprejela Sklep 2016/1250 o ustreznosti varstva, ki ga zagotavlja zasebnostni ščit EU-ZDA⁸ (t. i. Sklep o „zasebnostnem ščitu“).

Predložitveno sodišče v predlogu za sprejetje predhodne odločbe Sodišče sprašuje o uporabi Splošne uredbe o varstvu podatkov za prenose osebnih podatkov na podlagi standardnih določil o varstvu podatkov iz Sklepa 2010/87, o ravni varstva, ki se s to uredbo zahteva za take prenose, in o obveznostih, ki jih imajo v zvezi s tem nadzorni organi. Poleg tega je High Court postavilo vprašanje o veljavnosti Sklepa 2010/87 in Sklepa 2016/1250.

Sodišče je v današnji sodbi ugotovilo, da pri preučitvi Sklepa 2010/87 z vidika Listine o temeljnih pravicah ni bil ugotovljen noben element, ki bi lahko vplival na njegovo veljavnost. V zvezi s Sklepom 2016/1250 pa je ugotovilo, da ta sklep ni veljaven.

Sodišče je najprej ugotovilo, da se pravo Unije, med drugim tudi Splošna uredba o varstvu podatkov, uporablja za prenos osebnih podatkov, ki ga gospodarski subjekt s sedežem v državi članici v komercialne namene opravi drugemu gospodarskemu subjektu s sedežem v tretji državi, ne glede na to, da lahko organi te tretje države te podatke med tem prenosom ali po njem obdelujejo za namene javne varnosti, obrambe in državne varnosti. Pojasnilo je, da to, da organi tretje države podatke obdelujejo na tak način, še ne pomeni, da je tak prenos izključen iz področja uporabe te uredbe.

Kar zadeva raven varstva, ki se zahteva pri takem prenosu, je Sodišče presodilo, da je treba zahteve, ki jih v zvezi s tem vsebuje Splošna uredba o varstvu podatkov in se nanašajo na ustrezne zaščitne ukrepe, izvršljive pravice in učinkovita pravna sredstva, razlagati tako, da mora biti osebam, katerih osebni podatki se prenašajo v tretjo državo na podlagi standardnih določil o varstvu podatkov, zagotovljena **raven varstva, ki je v bistvu enakovredna ravni varstva, ki se v Uniji zagotavlja s to uredbo v povezavi z Listino**. V tem okviru je pojasnilo, da **je treba pri presoji te ravni varstva upoštevati tako pogodbeno določila, dogovorjena med izvoznikom podatkov s sedežem v Uniji in prejemnikom prenosa s sedežem v tretji državi, kot – v zvezi z morebitnim dostopom javnih organov te tretje države do tako prenesenih osebnih podatkov – upoštevne elemente pravnega sistema te države**.

Glede obveznosti nadzornih organov v okviru takega prenosa je Sodišče presodilo, da **mora** tak organ, razen če obstaja sklep o ustreznosti, ki ga je veljavno sprejela Komisija, med drugim **začasno ustaviti ali prepovedati prenos osebnih podatkov v tretjo državo, če meni**, glede na vse okoliščine tega prenosa, da standardna določila o varstvu podatkov v tej tretji državi niso ali ne morejo biti spoštovana in **da varstva prenesenih podatkov, ki se zahteva s pravom Unije, ni mogoče zagotoviti na noben drug način, kadar izvoznik podatkov s sedežem v Uniji ni sam začasno ustavil prenosa ali z njim prenehal**.

Sodišče je nato preučilo veljavnost Sklepa 2010/87. Po mnenju Sodišča samo zaradi tega, ker standardna določila o varstvu podatkov iz tega sklepa zaradi njihove pogodbene narave ne zavezujejo organov tretjih držav, v katere se lahko podatki posredujejo, ta sklep še ni neveljaven. Nasprotno pa je veljavnost tega sklepa, kot je pojasnilo, odvisna od tega, ali tak sklep vsebuje **učinkovite mehanizme, ki v praksi omogočajo, da se zagotovi raven varstva, ki se zahteva s pravom Unije**, in to, da **se prenosi osebnih podatkov, ki temeljijo na takih določilih, v primeru kršitve teh določil ali v primeru, da jih ni mogoče spoštovati, začasno ustavijo ali prepovejo**. Sodišče je ugotovilo, da so s Sklepom 2010/87 taki mehanizmi vzpostavljeni. V zvezi s tem je med drugim poudarilo, da je s tem sklepom vzpostavljena obveznost izvoznika podatkov in njihovega prejemnika, da predhodno preverita, ali se v zadevni tretji državi ta raven varstva

⁷ Sklep Komisije z dne 5. februarja 2010 o standardnih pogodbenih klavzulah za prenos osebnih podatkov obdelovalcem s sedežem v tretjih državah v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES (UL 2010, L 39, str. 5), kakor je bil spremenjen z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2016/2297 z dne 16. decembra 2016 (UL 2016, L 344, str. 100).

⁸ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/1250 z dne 12. julija 2016 na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES o ustreznosti varstva, ki ga zagotavlja zasebnostni ščit EU-ZDA (UL 2016, L 207, str. 1).

spoštuje, in da ta sklep tega prejemnika zavezuje, da izvoznika podatkov obvesti o svoji morebitni nezmožnosti spoštovanja standardnih določil o varstvu podatkov, slednji pa mora v tem primeru začasno ustaviti prenos podatkov in/ali odstopiti od pogodbe s prejemnikom.

Nazadnje je Sodišče veljavnost Sklepa 2016/1250 preučilo glede na zahteve, ki izhajajo iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, ob upoštevanju določb Listine, s katerimi se zagotavljajo spoštovanje zasebnega in družinskega življenja, varstvo osebnih podatkov in pravica do učinkovitega sodnega varstva. V zvezi s tem je Sodišče ugotovilo, da se v tem sklepu, enako kot v Odločbi 2000/520, priznava primarnost zahtev, povezanih z nacionalno varnostjo, javnim interesom in spoštovanjem ameriške zakonodaje, kar omogoča posege v temeljne pravice oseb, katerih osebni podatki se prenašajo v to tretjo državo. Po mnenju Sodišča **omejitve varstva osebnih podatkov, ki izhajajo iz notranje ureditve Združenih držav, ki se nanaša na dostop ameriških javnih organov do takih podatkov**, ki se prenesejo iz Unije v to tretjo državo, in njihovo uporabo s strani teh organov, in ki jih je Komisija ocenila v Sklepu 2016/1250, niso urejene tako, da bi izpolnjevale zahteve, ki so v bistvu enakovredne zahtevam, ki v pravu Unije izhajajo iz načela sorazmernosti, tako da ni mogoče šteti, da so programi nadzora, ki temeljijo na tej ureditvi, omejeni na tisto, kar je nujno. Na podlagi ugotovitev, navedenih v tem sklepu, je Sodišče ugotovilo, da v zvezi z nekaterimi programi nadzora ta ureditev ne vsebuje nikakršnih omejitev v njej vsebovanega pooblastila za izvajanje teh programov in tudi ne zaščitnih ukrepov za neameriške osebe, na katere se ti programi lahko nanašajo. Sodišče je dodalo, da ta ureditev določa zahteve, ki jih morajo ameriški organi pri izvajanju zadevnih programov nadzora spoštovati, vendar pa osebam, na katere se osebni podatki nanašajo, ne daje pravic, ki bi jih bilo mogoče zoper ameriške organe uveljavljati pred sodišči.

V zvezi z zahtevo po sodnem varstvu je Sodišče – v nasprotju s stališčem Komisije iz Sklepa 2016/1250 – presodilo, da mehanizem varuha človekovih pravic iz tega sklepa tem osebam **ne zagotavlja pravnega sredstva pred organom, ki bi zagotavljal jamstva, ki so v bistvu enakovredna tistim, ki se zahtevajo s pravom Unije, tako da bi bila zagotovljena neodvisnost varuha človekovih pravic, ki se vzpostavlja s tem mehanizmom, in da bi se zagotovil obstoj pravnih pravil, na podlagi katerih bi ta varuh lahko sprejemal odločitve, ki bi bile zavezujoče za ameriške obveščevalne službe. Iz vseh teh razlogov je Sodišče ugotovilo, da Sklep 2016/1250 ni veljaven.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

Posnetki s slavnostne seje so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 22964106